

BE-06

ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี
Fiscal Administration Problems of Local Administrative Organizations
in Udon Thani province.

รัชณี ศิริประพิมพ์¹ และพยุศรี ดีโคตร²

Ratchanee Siripapim¹, and Payoonsri Deekot²

^{1,2} อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

อีเมล: 2548kartoonf@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประชากรศาสตร์กับปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุดรธานี 2) ศึกษาปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลต่อปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุดรธานี ใช้การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามโดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานคลังจำนวน 182 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน

ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหน่วยงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี มีปัญหาการบริหารงานคลังในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับรายด้านมีปัญหายุ่งยากในระดับมากที่สุดเช่นกัน ซึ่งด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง รองลงมา ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการจัดเก็บรายได้ ด้านการเบิกจ่ายเงิน และด้านการทำบัญชีและงบการเงินตามลำดับ ส่วนประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานของหัวหน้าหน่วยงานคลังที่แตกต่างกัน มีผลต่อปัญหาการบริหารงานคลัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ประเภทหน่วยงาน งบประมาณรายจ่ายประจำปี และจำนวนประชากร ที่แตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำหลัก: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น , ปัญหาการบริหารงานคลัง

Abstract

This research has the objectives 1) to study the demographics and fiscal administration problems of local administrative organizations and 2) to study local administrative organization factors that affect the fiscal administration problems of local administrative organizations in Udon Thani Province. Data were collected by interviewing the samples who are 182 fiscal department supervisors. Statistics used for data analysis include descriptive statistics and inferential statistics.

This study finds that fiscal department supervisors of local administrative organizations have highest level of fiscal administration problems in overall and in Udon Thani Province. The most profound problem is in procurement. Other less profound problems are in budgeting preparation, revenue collection, payment and reimbursement, and accounting and finance. Differences in demographic factors such as gender, age, level of education, and work experience of fiscal department supervisors affect fiscal administration problems differently at the 0.05 level of significance. Lastly, differences in local administrative organization factors such as type of department, annual fiscal budget, and number of population affect fiscal administration problems differently at the 0.05 level of significance.

Keywords: Local government organization, Treasury management problems

บทนำ

รัฐได้กระจายอำนาจ (Decentralization) การปกครองบางส่วนในรูปแบบของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่มีกฎหมายจัดตั้งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยให้มีอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยที่รัฐเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้กรอบของกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจในการปกครองตนเองและเป็นการแบ่งเบาภาระของราชการส่วนกลาง ในการบริการสาธารณะต่าง ๆ นั้นถือเป็นภารกิจถ่ายโอนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะบริหารจัดการให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้มากที่สุด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้รับการกระจายอำนาจการปกครองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมจากรัฐ ทำให้มีภารกิจถ่ายโอนในการจัดทำบริการสาธารณะในหลายด้าน และจะต้องดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆ ตามภาระหน้าที่ภายใต้กรอบกฎหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งในการดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อาจนั้น งบประมาณจึงถือเป็นปัจจัยในการดำเนินงานที่สำคัญที่จะใช้ในการบริหารงานคลังของท้องถิ่นเพื่อตอบสนองตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด

ในปัจจุบันงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะนำมาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าได้นั้น มาจากรายได้ภาษีท้องถิ่นที่มีกฎหมายให้จัดเก็บเองและยังต้องพึ่งรายได้จากภาษีจัดสรรและเงินอุดหนุนจากรัฐบาลอีกจำนวนหนึ่งเพื่อจะให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาพัฒนาท้องถิ่นของตน (ปิยธิดา โคกโพธิ์, /2555) ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเพิ่มศักยภาพทางการเงินการคลังเพื่อบริหารจัดการ โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนงบประมาณประจำปีเพื่อเป็นกรอบในการจัดหารายได้และนำมาใช้จ่ายให้เกิดความคุ้มค่า โปร่งใส ไม่ให้เกิดการทุจริตและสามารถตรวจสอบได้พร้อมทั้งสามารถรายงานทางการเงินและบัญชีเพื่อให้รัฐใช้

ประโยชน์ ในการตัดสินใจเชิงนโยบายทางการคลังระดับประเทศได้ ซึ่งในการใช้จ่ายงบประมาณนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเคร่งครัด

การบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงบประมาณของท้องถิ่น โดยท้องถิ่น จะต้องสร้างวินัยทางการเงินการคลังเพื่อจัดการรายได้และใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ (วรภรณ์ ธนธรรมเจริญ, 2556) ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินงบประมาณอาจใช้เงินไปโดยไม่เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นตามแนวคิดการกระจายอำนาจการปกครองก็เป็นได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้อง พัฒนาศักยภาพการบริหารงานคลังเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่ราชการ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการคลังจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานคลังของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี โดยครอบคลุมการพิจารณาการบริหารงานคลังท้องถิ่น 5 ด้าน คือ การจัดทำ งบประมาณ การจัดเก็บรายได้ การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายเงิน และการจัดทำบัญชีและงบการเงิน เพื่อนำผลมาวิจัยที่ได้ไปใช้ใน การแก้ปัญหาและพัฒนาการบริหารงานคลังท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ราชการต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประชากรศาสตร์กับปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง (sample) ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าหน่วยงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด อุดรธานีซึ่งเป็นตัวแทนประชากรที่มีความรู้ความเข้าใจในปัญหาของการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี รวมทั้งสิ้น 182 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ประเภทหน่วยงาน งบประมาณรายจ่ายประจำปีและจำนวนประชากร

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานคลังจำนวน 27 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน มีลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert's scale มี 5 ระดับ ใช้ระดับการวัดผลข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale) เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามรูปแบบของ Likert's scale

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับหัวหน้าหน่วยงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 182 คน ได้รับแบบสอบถามทั้งสิ้น 182 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ SD)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีการคำนวณหาค่าความถี่และค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำแนกเพศที่แตกต่างกัน

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	72	39.56
หญิง	110	60.44
รวม	182	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.44 รองลงมา เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.56

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุที่แตกต่างกัน

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 30 ปี	40	21.98
30-40 ปี	52	28.57
41 ปีขึ้นไป	90	49.45
รวม	182	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 49.45 รองลงมา อายุ 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.57 และอายุน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	95	52.20
ปริญญาโท	87	47.80
รวม	182	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52.20 และรองลงมา ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 47.80

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ปี	40	21.98
10-20 ปี	110	60.44
21 ปีขึ้นไป	32	17.58
รวม	182	100

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.44 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.98 และมีประสบการณ์การทำงาน 21 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามประเภทหน่วยงานที่แตกต่างกัน

ประเภทหน่วยงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เทศบาล	54	29.67
องค์การบริหารส่วนตำบล	128	70.33
รวม	182	100

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สังกัดหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 70.33 รองลงมาคือสังกัดเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 29.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่แตกต่างกัน

งบประมาณรายจ่ายประจำปี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 25 ล้านบาท	52	28.57
25-40 ล้านบาท	85	46.70
41-56 ล้านบาท	40	21.98
57 ล้านบาทขึ้นไป	5	2.75
รวม	182	100

จากตารางที่ 6 พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณรายจ่ายประจำปี 25-40 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 46.70 รองลงมา มีงบประมาณรายจ่ายประจำปี น้อยกว่า 25 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 28.57 มีงบประมาณรายจ่ายประจำปี 41-56 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.98 และมีงบประมาณรายจ่ายประจำปี 57 ล้านบาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.57 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานคลัง นำเสนอแจกแจงในรูปของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานคลังโดยรวม

ปัญหาการบริหารงานคลัง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.ด้านการจัดทำงบประมาณ	4.46	0.47	มากที่สุด
2.ด้านการจัดเก็บรายได้	4.44	0.43	มากที่สุด
3.ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	4.48	0.46	มากที่สุด
4.ด้านการเบิกจ่ายเงิน	4.42	0.62	มากที่สุด
5.ด้านการจัดทำบัญชีและงบการเงิน	4.29	0.65	มากที่สุด
รวม	4.43	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่าปัญหาการบริหารงานคลังโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาอันดับความสำคัญของปัญหาการบริหารงานคลัง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการจัดซื้อจัดจ้างอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาคือ ด้านการจัดทำงบประมาณอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$) และด้านการจัดเก็บรายได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานคลัง ด้านการจัดทำงบประมาณ

ปัญหาการบริหารงานคลังด้านการจัดหางบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.เจ้าหน้าที่ขาดทักษะ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดหางบประมาณประจำปี	4.50	0.67	มากที่สุด
2.ขั้นตอนการจัดหางบประมาณมีความซับซ้อนยุ่งยากต่อการปฏิบัติงาน	4.39	0.70	มากที่สุด
3.ปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหางบประมาณ	4.65	0.47	มากที่สุด
4.จัดหางบประมาณประจำปีไม่ทันตามเวลาที่กฎหมายกำหนด	4.40	0.89	มากที่สุด
5.กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหางบประมาณไม่มีความทันสมัย	4.37	0.71	มากที่สุด
รวม	4.46	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่าปัญหาการบริหารงานคลังด้านการจัดหางบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อพิจารณาอันดับความสำคัญ 3 อันดับแรกของปัญหาการบริหารงานคลังด้านการจัดหางบประมาณ ดังนี้ ปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหางบประมาณ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ขาดทักษะ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดหางบประมาณ ประจำปีอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) และจัดหางบประมาณประจำปีไม่ทันตามเวลาที่กฎหมายกำหนด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานคลัง ด้านการจัดการจัดเก็บรายได้

ปัญหาการบริหารงานคลังด้านการจัดเก็บรายได้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.เจ้าหน้าที่ขาดทักษะ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการจัดเก็บรายได้	4.74	0.50	มากที่สุด
2.ระเบียบที่ใช้ยุ่งยากต่อการจัดเก็บรายได้ท้องถิ่น	4.44	0.71	มากที่สุด
3.ขาดแรงสนับสนุนจากผู้บริหารในการจัดเก็บภาษีและการจัดทำแผนที่ภาษี	4.35	0.82	มากที่สุด
4.ขั้นตอนการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมีความยุ่งยาก	4.23	0.85	มากที่สุด
5.ประชากรในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษี	4.51	0.51	มากที่สุด
6.เจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้และงานแผนที่ภาษี	4.36	0.47	มากที่สุด
รวม	4.44	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่าปัญหาการบริหารงานคลังด้านการจัดเก็บรายได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาอันดับความสำคัญ 3 อันดับแรกของปัญหาการบริหารงานคลังด้านการจัดเก็บรายได้ ดังนี้ เจ้าหน้าที่ขาดทักษะ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการจัดเก็บรายได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมาคือ ประชากรในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษีอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) และระเบียบที่ใช้ยุ่งยากต่อการจัดเก็บรายได้ท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานคลัง ด้านการจัดการจัดซื้อจัดจ้าง

ปัญหาการบริหารงานคลังด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.เจ้าหน้าที่ขาดทักษะ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานพัสดุ	4.65	0.47	มากที่สุด
2.กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับงานพัสดุไม่มีความทันสมัย	4.28	0.96	มากที่สุด
3.เจ้าหน้าที่ตรวจรับพัสดุ ขาดทักษะในการตรวจจับ	4.38	0.78	มากที่สุด
4.เจ้าหน้าที่ไม่ได้ลงบัญชีวัสดุและครุภัณฑ์ให้เป็นปัจจุบัน	4.27	0.95	มากที่สุด
5.การตรวจสอบพัสดุประจำปีมีความยุ่งยากต่อการปฏิบัติ	4.57	0.70	มากที่สุด
6.วิธีการและขั้นตอนในการจำหน่ายพัสดุมีความซับซ้อน	4.52	0.76	มากที่สุด
7.ไม่มีหลักฐานหรือซากครุภัณฑ์ที่จะดำเนินการจำหน่ายออกจากบัญชีครุภัณฑ์	4.60	0.49	มากที่สุด
8.เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานพัสดุ	4.54	0.71	มากที่สุด
รวม	4.48	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่าปัญหาการบริหารงานคลังด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาอันดับความสำคัญ 3 อันดับแรกของปัญหาการบริหารงานคลังด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ดังนี้ เจ้าหน้าที่ขาดทักษะ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานพัสดุ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมาคือ ไม่มีหลักฐานหรือซากครุภัณฑ์ที่จะดำเนินการจำหน่ายออกจากบัญชีครุภัณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และการตรวจสอบพัสดุประจำปีมีความยุ่งยากต่อการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานคลัง ด้านการเบิกจ่ายเงิน

ปัญหาการบริหารงานคลังด้านการเบิกจ่ายเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบการเบิกจ่ายเงิน	4.39	0.76	มากที่สุด
2.ผู้บริหารไม่เข้าใจระเบียบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน	4.40	0.79	มากที่สุด
3.กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินไม่ทันสมัย	4.53	0.67	มากที่สุด
4.หน่วยงานของท่านไม่สามารถเบิกจ่ายเงินตามแผนการใช้จ่ายเงินได้	4.38	0.88	มากที่สุด
รวม	4.42	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่าปัญหาการบริหารงานคลังด้านการเบิกจ่ายเงินโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาอันดับความสำคัญ 3 อันดับแรกของปัญหาการบริหารงานคลังด้านการเบิกจ่ายเงิน ดังนี้ กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินไม่ทันสมัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมาคือ ผู้บริหารไม่เข้าใจระเบียบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบการเบิกจ่ายเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานคลัง ด้านการจัดทำบัญชีและงบการเงิน

ปัญหาการบริหารงานคลังด้านการจัดทำบัญชีและงบการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน	4.26	0.95	มากที่สุด
2.กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและงบการเงินไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง	4.46	0.74	มากที่สุด
3.เจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานบัญชี	4.28	0.86	มากที่สุด
4.ขั้นตอนในการจัดทำบัญชีและงบการเงินมีความยุ่งยากซับซ้อน	4.16	0.90	มากที่สุด
รวม	4.29	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่าปัญหาการบริหารงานคลังด้านการจัดทำบัญชีและงบการเงินโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาอันดับความสำคัญ 3 อันดับแรกของปัญหาการบริหารงานคลังด้านการจัดทำบัญชีและงบการเงินดังนี้ กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและงบการเงินไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานบัญชี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$) ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน มีผลต่อปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหัวหน้าหน่วยงานคลังที่ปฏิบัติงานจะต้องเป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบมีระเบียบ ซึ่งส่วนใหญ่บุคลิกภาพเช่นนี้จะเป็นเพศหญิง ดังนั้นเพศชายจึงมองว่าการบริหารงานคลังมีปัญหามากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภมาส เรียนสูงค์ (2554) ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานคลังของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมืองชลบุรี พบว่า เจ้าหน้าที่เพศชายมีปัญหการบริหารงานคลังมากกว่าเพศหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวรารณ ฐุธรรมเจริญ (2556) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่าเจ้าหน้าที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานคลังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากการบริหารงานคลังนี้ในเรื่องของระดับการศึกษา หัวหน้าหน่วยงานคลังบางคนอาจไม่ได้จบการศึกษาตรงตามสายงานที่ปฏิบัติโดยตรง ดังนั้นไม่ว่าระดับการศึกษาใดก็พบว่ามีปัญหาการบริหารงานคลัง รวมทั้งอายุและประสบการณ์การทำงานของหัวหน้าหน่วยงานคลังถึงแม้จะมีอายุหรือประสบการณ์การทำงานมากน้อยเพียงใดก็ยังมีปัญหาการบริหารงานคลังเหมือนกัน อาจเป็นเพราะการบริหารงานคลังในทุกๆด้านมีรายละเอียดขอบเขตงานจำนวนมากที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่างๆ และหัวหน้าหน่วยงานคลังยังมีหน้าที่ที่จะต้องควบคุม กำกับดูแลผู้ได้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงานตามภารกิจให้ทันตามเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรธพงศ์ ไคร์เครือ และนันทยา บุตรสิน (2558) ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง พบว่าบุคลากรที่มีตำแหน่งและประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิติกุล แสนทวีสุข (2557) ศึกษาสภาพการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษารายงานพบว่า หัวหน้าส่วนการคลังที่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานคลังที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะคัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานคลังหรือผู้ที่จะมาเป็นหัวหน้าหน่วยงานคลัง ควรพิจารณาทั้งเรื่องคุณสมบัติทางการศึกษาที่ตรงกับสายงานพร้อมทั้งพิจารณาเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์การทำงานทางด้านการคลังโดยตรงมาปฏิบัติงาน ก็จะสามารถลดปัญหาจากการปฏิบัติงานด้านการคลังได้ เนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาและประสบการณ์ทางการคลังโดยตรงจะเป็นผู้ที่มีความชำนาญ มีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบกฎหมายทางการคลังเป็นอย่างดี

2. จากผลการวิจัยพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ประเภทหน่วยงาน งบประมาณ รายจ่ายประจำปี และจำนวนประชากร ที่แตกต่างกัน มีผลต่อปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้หน่วยงานสังกัดเทศบาลที่มีปัญหาการบริหารงานคลังมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากมีประชากรที่มากกว่า จึงมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นและได้รับการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีค่อนข้างมาก ทำให้งบประมาณรายจ่ายประจำปีมีจำนวนมากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานในหลายๆด้าน ซึ่งกฎหมายระเบียบมีขั้นตอนที่ย่างยากต่อการปฏิบัติงาน ทำให้หัวหน้าหน่วยงานคลังมีปัญหาในการบริหารงานคลังในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาพร มนต์รี (2556) ศึกษาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหาการบริหารงานคลังอาจเป็นเพราะขอบเขตภาระหน้าที่ของการบริหารงานคลังนั้นครอบคลุมงานที่สำคัญทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ ด้านการจัดหาพัสดุ ด้านการบันทึกบัญชี ด้านการจัดทำงบการเงิน และด้านการรับและการจ่ายเงินถึงแม้ว่างานแต่ละ

อย่างมีแนวทาง วิธีการ หนังสือสั่งการให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของทางราชการ แต่เนื่องจากปริมาณของงานมากจึงทำให้ประสบปัญหาการปฏิบัติตามขั้นตอนของการจัดทำงบประมาณส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และมีการควบคุมตรวจสอบการบริหารงานงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากหน่วยงานของรัฐ แนวทางปฏิบัติตามระเบียบพัสดุฯ ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาในเรื่องของความผิดพลาดในการปฏิบัติงานขั้นตอนการปฏิบัติงานมากเกินไปส่งผลกระทบต่อระยะเวลาในการเบิก-จ่ายเงิน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกิติกุล แสนทวิสุข (2557) ศึกษาสภาพการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเงิน ด้านการพัสดุและทะเบียนทรัพย์สิน ด้านการบัญชี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานคลังในทุกๆด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดส่งเจ้าหน้าที่ทุกระดับให้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ของกฎหมาย ระเบียบ ที่มีเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้การปฏิบัติงานการคลังมีความถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบ ต่อไป
2. ด้านการจัดทำงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรพิจารณาลดขั้นตอนที่ไม่สำคัญลงเพื่อให้การทำงานงบประมาณประจำปีมีความรวดเร็วและดำเนินการได้ทันเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้
3. ด้านการจัดเก็บรายได้ ควรจัดทำแผนที่ภาษีให้เป็นปัจจุบันจะได้สามารถนำไปใช้ในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นได้เพื่อลดการหลีกเลี่ยงการชำระภาษีของประชาชนในท้องถิ่น และทำให้มีรายได้มาพัฒนาท้องถิ่นได้มากขึ้น
4. กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ต่างๆที่จะนำมาใช้กับการปฏิบัติงานคลัง ควรมีความชัดเจน เข้าใจได้ง่ายและเป็นไปทิศทางเดียวกัน เพื่อลดปัญหาการตีความของข้อกฎหมายที่แตกต่างกันของผู้ปฏิบัติงาน จะได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง และเพื่อลดปัญหาข้ออ้างจากหน่วยงานกำกับดูแล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาปัญหาการบริหารงานคลังในจังหวัดอื่นๆเพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบและนำข้อมูลไปใช้เป็นกรณีศึกษาต่อไป
2. ควรทำการศึกษาปัญหาการบริหารงานคลังเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งแบบเจาะลึกเนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ได้กล่าวถึงภาพรวมของการบริหารงานคลัง
3. ควรทำการศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2565). *ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. <http://www.dla.go.th/>
- กระทรวงการคลัง.(2562). *แนวทางการจัดทำและวิเคราะห์งบประมาณการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ประจำปี) จังหวัดสุราษฎร์ธานี*
- กระทรวงมหาดไทย.(2560). *ระเบียบกระทรวงมหาดไทย. ว่าด้วยพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560*
<http://www.dla.go.th/servlet/LawServlet?regType=2>

- กระทรวงมหาดไทย.(2560). ระเบียบกระทรวงมหาดไทย. ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และ การตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2560 <http://www.dla.go.th/servlet/LawServlet?regType=2>
- กิติกุล แสนทวีสุข.(2557). สภาพการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- นรรธพงศ์ ไคร์เครือ และนันทยา บุตรสิน.(2558). ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง, วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 5(3), 113-121.
- ประภาพร มนต์รี.(2556). การบริหารงานคลังขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา.วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ปิยธิดา โคกโพธิ์.(2555). ปัญหาการคลังท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลนิคมคำสร้อย วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิต,สาขารัฐประศาสนศาสตร์, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วารภรณ์ ธนธรรมเจริญ.(2556). ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชีบริหาร, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- ศุภมาศ เรี้ยนสูงค์. (2554). ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานคลังของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมืองชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา